

Tři pilíře angažovanosti

Proč se lidé nechtějí zapojit do řešení environmentálních problémů? Tři pilíře angažovanosti zalepí propast mezi jednotlivcem a systémem, bourají zmatení ze složitých vlivů a souvislostí společenského problému. Přinášejí vizi cesty k udržitelnosti, která léčí bezmoc a smysluplně propojuje osobní, sdílecí a občanskou úroveň.

Základní údaje:

Délka: 45 minut

Úroveň: 8.-9.třída, SŠ

Typ: video, lekce

Téma: Řešení a dobrá praxe, Aktivní občanství, Spotřebitelství

Vytvořeno: 2. 12. 2023

Předmět: Výchova k občanství

Autoři: Ludmila Kozlová ([Telperion](#))

Video bylo součástí Kampaně obyčejného hrdinství v roce 2023 a vzniklo ve spolupráci s organizací [TEREZA](#) v rámci programu [Ekoškola](#).

Vzdělávací cíl:

- Žák rozeznává různé úrovně angažovanosti a aktivně se zapojuje do řešení environmentálních problémů, včetně klimatické krize.

Pomůcky:

- dataprojektor, počítač, reproduktory
- papíry, tužky
- video: https://youtu.be/7EqQwP_kXus

Postup:

1. Webinář (30 minut)

Žákům představte téma nebo přečtete anotaci k lekci. Promítněte/napište nebo řekněte žákům následující otázky (můžete vybrat jen některé), na které budou hledat ve videu odpovědi. Odpovědi si mohou zaznamenávat v průběhu sledování na papír. Poté pusťte promítání. Video stačí pustit v čase od **1.25 - 22.15**.

1. *Jaký smysl a přínosy má činnost jednotlivce?*
2. *Proč je potřeba změnit systémové nastavení, aby došlo ke skutečné změně?*
(viz nepřímý dopad)
3. *Vnímáš individuální zapojení jako smysluplné i v environmentálně neprosperujícím systému? Proč?*
4. *Co podle Tebe zabraňuje lidem v zapojení se do řešení? Jak to změnit?*
5. *Jaký pozitivní/negativní vliv má na Tebe škola, když se chceš zapojit do řešení problémů?* Promluv si o svých návrzích s učiteli.
6. *Jaká vede cesta od jednotlivce k systémové změně? Popiš jednotlivé kroky a prostředky.*

Po skončení sledování nechte žákům ještě pár minut na dopsání, poté sdílejte. Je vhodné mít připravené odpovědi na otázky (1,2,4,6), abyste případně mohli podpořit diskuzi.

2. Reflexe (15 minut)

Na konec můžete vybrat z otázek níže a nechat žákům čas, aby si na ně samostatně odpověděli. Žáci sdílí odpovědi v trojicích/čtveřicích, dobrovolně pak přede všemi.

1. Vybav si nějaký svůj **spotřebitelský krok** - může být pozitivní i negativní (např.: nekupuji PET láhve, jím hodně masa, ...):
 - Představ si cestu, kterou tímto svým rozhodnutím podporuješ (jakým jsi pro ostatní příkladem, jaké signály vysíláš politikům, vedoucím supermarketů atp.) - co takový krok ve větším měřítku způsobuje v těchto sférách?
 - Obrat' svůj příklad na "pozitivně ovlivňující" a vyjmenuj výčet kroků, které je potřeba udělat, aby Tvůj individuální čin vedl až k systémové změně.
 - Zamysli se, jak bys k těmto krokům mohl/a přispět Ty osobně.
2. Je něco, co jsi zaslechl/a jako dobrý krok, kterým můžeš přispět, ale Tobě přijde, že to nemá smysl? Zkus na základě Vize třech pilířů vysvětlit, proč Ti to přijde bezvýznamné. Dává Ti už tvůj krok smysl?

Vysvětlení: Musíme si uvědomit, že malý individuální krok sice sám o sobě moc nezmění, ale má význam, který dodává dalším úrovním. Malým krokem ke změně sice "pouze" směřujeme, ovšem bez takového impulsu co nejvíce z

nás bychom se k žádným vyšším vlivům, na jejichž úrovni se velké změny dějí, nedostali.

3. Doplně:

Podstatou úrovně je být s příkladem změny, které chci dosáhnout. Protože když petice nebo pořádám komunitní akce, a při tom se každodenním životě podílím na tom, proti čemu bojuji, jsem sám proti Výrobcům např. dávám svým chováním signál, že je o to Je ale pochopitelné, že ne vždy je možné dovolit si alternativu. Ale pokud si ji můžeme dovolit podporovat, je důležité to mezi ostatní, aby se náš dopad sčítal a byl viditelnější pro spouštěče systému. Když jsme touto kombinací osobní a úrovně vytvořili dostatečné podklady vybízející ke změně, je potřeba zviditelnit je např. politikům. A to např. peticí, atp. Pokud chceme rovnou změny místního systému, můžeme se v rámci občanské aktivní úrovně pustit do komunitních projektů nebo akcí s dopadem v měřítku našeho, respektive školy.

Kam tím směřujeme?

Tipy pro další práci:

Tento webinar je prvním ze série šesti videí, které na sebe navazují a jsou volně dostupné na webu [Ekoškoly](#). Víde z roku 2023 najdete na webu Učím o klimatu zpracované jako [lekce do výuky](#).

Příloha 1 – Doplnovačka, správné řešení:

Podstatou **OSOBNÍ** úrovně je být s příkladem změny, které chci dosáhnout. Protože když **PODEPISUJI** petice nebo pořádám komunitní akce, a při tom se každodenním životě podílím na tom, proti čemu bojuji, jsem sám proti **SOBĚ**. Výrobčům např. dávám svým chováním signál, že je o to **ZÁJEM**. Je ale pochopitelné, že ne vždy je možné dovolit si **UDRŽITELNĚJŠÍ** alternativu. Ale pokud si ji můžeme dovolit podporovat, je důležité to **SDÍLET** mezi ostatní, aby se náš dopad sčítal a byl viditelnější pro spouštěče systému. Když jsme touto kombinací osobní a **SDÍLECÍ** úrovně vytvořili dostatečné podklady vybízející ke změně, je potřeba zviditelnit je např. politikům. A to např. peticí, **DEMONSTRACÍ** atp. Pokud chceme rovnou změny místního systému, můžeme se v rámci občanské aktivní úrovně pustit do komunitních projektů nebo akcí s dopadem v měřítku našeho **MĚSTA**, respektive školy.